

INTRODUCTIE

Hieronder zijn bij wijze van poging doen tot een adequate impressie geven, enige fragmenten aanwezig welke afkomstig zijn uit *De filosofie van Robert Pirsig en de kunst van het gewoon doorgaan*. Het blijft bij een poging, succes is niet verzekerd; eerst een samenvatting van het geheel.

Samenvatting Het is een ongewoon boek; misschien bizar zelfs; maar het is apert van waarde en het is opgedragen aan degenen voor wie het leven bitter beroerd is, en aan de snakkenden naar het levenseinde (de auteur kent het snakken uit eigen ervaring). In ieder geval is 't hout snijdend voor iedereen die geneigd is tot meer willen dan geld verdienen en leuk leven.

In eerste instantie gaat het helaas over verschrikkingen te vreselijk om te beschrijven. Maar ze worden toch beschreven; de zogenoemde "strijd tussen goed en kwaad" is een hoofdthema. Wetenschappelijk vorsen en redeneren is eveneens een hoofdthema; zowel de relativiteitstheorie als de kwantummechanica worden uitgelegd in voor leken begrijpelijke termen. En wat is de mens toch voor verschijnsel: een onbeschrijfelijk wezen zijnde dat zich bevindt in een merkwaardig krachtenveld van begrip/onbegrip, goed/kwaad, plezier/pijn, leven/dood?.. men kan wel in een spiegel kijken maar wie of wat ziet men dan? Enfin, je kunt na veel gezwoeg inzien dat de zoektocht naar Kwaliteit weldegelijk centraal staat als de zon in het zonnestelsel ----- daarenboven doet het boek pogingen tot verdergaand begrip verschaffen, en het toont aan dat er een bijzonder perspectief is dat tot grote vreugde aanleiding geeft. Want gebaseerd op kennis van basieke natuurwetten, alsmede logisch redeneren en zekere belevenissen (waar gebeurd) komt het tenslotte tot een onvermijdelijke conclusie. De conclusie is dat er Meer is; een Mooi Meer. Oordeelt u zelf!!

Misschien is dit boek een bizar boek (een boek van begeerte en wijsbegeerte?) maar het is keihard gericht op Waarheidsvinding en het biedt ondanks alles een stralend perspectief; dit is het, dat alles anders maakt.

Net als bij Beethoven gaat het van duisternis naar licht.

Tot zover de samenvatting. Nu dan enige fragmenten afkomstig uit *De filosofie van Robert Pirsig en de kunst van het gewoon doorgaan*:

○○○○○○ 1 ○○○○○○

Er wordt over hoogbegaafden gezegd dat zij op zijpaden terechtkomen, en dat ze eigenlijk nooit iets bijzonders tot stand brengen; hoogbegaafden gaan werken in een triviaal baantje en dat is het dan. Ik poneer nu: "Nou is er eindelijk een hoogbegaafd persoon die weldegelijk met iets formidabel bijzonders & belangrijks op de proppen gekomen is - en nou besteedt niemand er aandacht aan"; Robert Pirsig is hoogbegaafd en wat hij in zijn boeken¹ schrijft is méér dan belangrijk. En hij is een FILOSOF. Hij heeft het begrip Dynamische Kwaliteit geïntroduceerd - de vader en moeder van alle creativiteit, maar feitelijk van alles. En als je als mens het spoor van Dynamische Kwaliteit volgt doe je het goed. Afwijken van

¹ Ten eerste *Zen en de kunst van het motoronderhoud* en ten tweede *Lila*.

Dynamische Kwaliteit is niets meer of minder dan non-kwaliteit scheppen.

Robert Pirsig heeft, met een cleverheid die zoiets is als de cleverheid van Isaac Newton, gezien en begrepen dat het wezenlijk basieke proces van de schepping, dat dat is: het werken van Dynamische Kwaliteit.

Gevoel voor het Goede danken we aan het werken van Dynamische Kwaliteit. Voor de mens is temperatuur van groter belang dan Kennis over het bewegen van moleculen. In feite gebeurt er niets dan dat er moleculen bewegen. Maar de mens moet weten wat hitte en kou zijn, wil hij noch zijn handen branden aan een hete kachel, noch de dood vinden in de IJszee. Zo is gevoel voor het Goede - en gevoel voor het Kwade - voor ons essentieel.

In zijn boeken gaat Pirsig aan de strijd tussen Goed en Kwaad goeddeels voorbij². Dat komt naar ik vermoed, onder andere, doordat de taak die hij zich gesteld had toch al moeilijk genoeg was - in feite uiteindelijk onmogelijk verwezenlijkbaar zelfs. Maar de wereld staat bol van het Kwaad, en wij moeten er iets aan doen, want het wil ons per se verdelgen. Wie gezien heeft dat Dynamische Kwaliteit wezenlijk is, komt er niet onderuit dat hij stelling neemt. Hij of zij (u, bedoel ik, met name) wil, naar ik aanneem het Goede bewerkstelligen. Tja - en dan kom je er tenslotte vanzelf toe dat je ertoe komt het Kwaad te willen bestrijden. Maar hoe ga je dan vervolgens te werk? Het antwoord op deze vraag is kort:

V&W.

V&W is een kernbegrip³. Ik kom er op terug.

Gewoon doorgaan als je wakker geworden bent, dat valt niet mee. Veronderstel, je bent wakker geworden... dat wil zeggen, ineens ontdek je dat je deel uitmaakt van een nachtmerrie die niet ophoudt. Hoe voorkom je dat je gek wordt en/of zelfmoord pleegt? Dat is de vraag! Het gaat dan nu om de kunst van het gewoon doorgaan. De mens heeft zich vanaf het begin der tijden verbeeld dat er Goden bestaan - zo'n fantasie helpt inderdaad - maar sinds Nietzsche weten we dat God dood is, en sinds Freud weten we dat neuken alles is wat we willen. Ontluisterd kijken we naar de sterren - dat zijn kernfusiebommen. Romantiek en naastenliefde zijn goed voor de sukkels. Je kunt net zo goed verliefd worden op je WC-pot (óók een verzameling moleculen).

Robert Pirsig geeft een zinnig antwoord, - ik hou ervan. Heus waar, ik zie in dat Pirsig een genie is, en dat hij gelijk heeft, maar Dynamische Kwaliteit is in raadselen gehuld, - en redt mij toch niet uit de klauwen van de dood noch uit de put. O God, ik wil uit de put. Ik begrijp dat alles uit moleculen bestaat, maar hoe voorkom ik dat ik klappertand van de kou? Och och het huilen staat me nader dan het lachen!

Het jongetje dat niet kon lachen

*Voorzienigheid - laat ooit een reine
dag van vreugde voor mij dagen! - Zo
lang al is de tedere
weerklink der ware*

² Lila en haar goeje ouwe vriendje leveren weliswaar een bijdrage.

³ Voor de gevoeligen die van hun stuk gebracht zijn door het in-gemene en in-smerige van de wereld heb ik als kardinaal advies: laat je door NIETS afbrengen van V&W.

*vreugde mij vreemd. – O,
wanneer, wanneer, o Godheid,
kan ik die weer voelen?*

Beethoven

Er is onder de oppervlakte van het oppervlakkige een onderstroom die zelden gezien wordt maar die, alle rationele inzichten ten spijt, ons zonder het geringste spoortje van mededogen genadeloos de wanhoop in drijft. Flinterdun als de aardkost is het vliesje dat ons scheidt van de beerput. De kinderen van vulkanische uitwerpselen en kankerverwekkende UV-straling verlogen hun afkomst nooit. Heel kort maar, blijven intellectuele bouwwerken in stand. Boktorren, zure regens en aardbevingen maken korte metten met de illusies. "Gij zult niet doodslaan"... zegt de Standaard. En de Standaard zegt: "Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Here, uw God, u geven zal". Hahaha. Kun je nog lachen lach dan mee. Maar jongetjes die teveel gezien hebben kunnen niet lachen. Een probleem. Een probleem moet worden opgelost. Hoe?

Hij stond voorzien van ernstig turend snuitje op het uiteinde van een pier overall omgeven door golven behalve achter hem te vissen naar het geluk. Het was warm. Op het strand lagen de mensen bruin te worden in de zon maar hij stond te vissen want hij wilde leren lachen. Hij was daar al erg lang tot op heden volkomen tevergeefs mee bezig zodat hij langzamerhand toch wel een beetje heel erg moe geworden was. Maar hij wilde zijn geluk zo graag nog even blijven staan beproeven. Hij stond hier nu, en hij meende na veel nadenken over de situatie nog steeds dat er toch eens profijt te trekken MOEST zijn van het feit dat hij nu eenmaal leefde en nog niet dood was.

{woord vervolgd}

○○○○○○ 2 ○○○○○○

"Alleen apen voelen zich belangrijk", heeft Z eens gezegd. Z is iemand die nogal wat weet; verderop komt hij aan het woord. Maar zijn opmerking baart mij zorgen. Immers, ik schrijf dit boek in de ik-stijl. En ik denk dat ik bijzondere dingen meegemaakt heb, en bijzondere dingen gedacht. Heel vervelend! Ik doe mijzelf denken aan Viruly de schrijver/vlieger; deze persoon ergert mij een beetje. Viruly meent bij voortdoring dat hij de lezer moet toespreken alsof de lezer (een landrot) nog een hoop te leren heeft. Het is duidelijk dat Adriaan (zo heet Viruly van voren) ervan overtuigd is bijzondere dingen meegemaakt te hebben, en bijzondere vaardigheden te hebben; hij vindt zichzelf geweldig en belangwekkend! Niet dat ik mezelf geweldig vind. Maar ik heb een abnormaal leven gehad en abnormale dingen bedacht, en o o o o o wat wil ik er graag kond van doen. Want ik denk dat u er wat aan heeft. Eigenwijs! Maar ik weet geen oplossing. Ik ga gewoon door.

○○○○○○ 16 ○○○○○○

Nergens ben ik zo ongelukkig geweest als op Nieuw-Guinea.

Andere belanda's⁴ op Nieuw-Guinea deden een inzicht op dat ze als volgt formuleerden: "De toestand is hopeloos maar niet zorgwekkend"; dit waren belanda's die wisten wat gewoon doorgaan was. Maar ik had er geen idee van. Bijna zestien was ik na terugkeer in Nederland; ik vond het hier ontzettend bekrompen. Maar zelf had ik een gruwelijk minderwaardigheidscomplex opgedaan. En ik was intussen een nogal wellustig jongetje geworden maar zat vast in onoverwinnelijke verlegenheid; muurvast - het ging helemaal mis met mij. Intussen werd ik op school goed in de bètavakken. "Jij bent een laatbloeiër", legde iemand uit. Tenslotte belandde ik in Delft op de TH.

Avonturen in een tropisch regenwoud

Ik verwachtte het goede, maar het kwade kwam;
ik verbeidde het licht, maar de duisternis kwam.
Mijn binnenste kookt en komt niet tot rust,
dagen van ellende hebben mij overvallen.
Treurend, zonder zonnelicht, ga ik daarheen,
om hulp roepend sta ik in de gemeente.
Een broeder der jakhalzen ben ik geworden,
en een metgezel der struisvogels.
Mijn huid is zwart en laat van mij los,
mijn gebeente brandt van koortsgloed;
mijn citerspel werd tot rouwklacht,
mijn fluitspel tot bitter gewezen.

-Verdomd goed geformuleerd toch-, dacht hij, -Zeer herkenbaar. Hij stond op, en ging voort tussen het groen. Overall was alles groen.

"Wat een groente! Allüberall und ewig!", zei hij tegen de bomen; Bennie had nu een dichterlijke bui. Het was heel heet, en hij kreeg zin in masturberen. Naarmate hij vorderde werd het kleurtje groen waarin alles gedoopt was smeriger. Wat een raar land hier. Hij zette steeds verder door, vaag het gevoel krijsende, dit allemaal al eens eerder meegemaakt te hebben. Wat had hij toch zin in masturberen. Maar hij deed het niet, om zich geen zwakkeling te voelen. Hij dacht:

-Dit is een uitputtend land. Ik heb mijn energie nodig-. Hij ging voorwaarts.

Een merkwaardig incident deed zich voor nadat Bennie een kleine vervallen quonset bereikt had. Bij de geopende deur bevond zich een bordje met een tekst die men niet goed ontcijferen kon. *Li...ty .tores*, las Bennie; hoogst merkwaardig. Het zou nog gekker worden. Binnen zat iemand met slordig grijs haar dat afhing rondom een overigens vriendelijk gezicht. Deze man wees peinzend op een machientje dat daar stond.

"Dit is een kwantummachine."

"Leuk", zei Bennie beleefd doende.

"Als deze wijzer hier dadelijk naar links uitslaat, denk ik dat je het beste linksaf kunt gaan. Als hij naar rechts uitslaat, is rechtsaf gaan w.s. het beste voor je."

"Wie zegt dat", wilde Bennie weten.

"O, het is maar een gedachten-experiment."

"Bliiep", zei het machinetje. De twee aanwezige toeschouwers keken naar de wijzerplaat om te zien dat de wijzer naar links bewoog.

"Tabeh", zei Bennie, "Houdoe en bedankt", en ging rechtsaf.

⁴ "Belanda" betekent niet blanke maar Hollander.

Hoe Hoogst Merkwaardig is dit alles!

Bennie liep nu tussen enorm hoge bomen als dommen van Utrecht door. De boomstammen waren gehuld in wurgende klimplanten. De bladeren hoog boven vormden een dicht dak. De hemel was onzichtbaar. De grond was gehuld in een unheimisch soort van groene schemer, een smerig groene schemer. Steeds weer stiet Bennie op omgevallen boomstammen die rottend lagen weg te kwijnen. Daar klom hij moeizaam overheen, of hij liep er omheen. De rotanslangen die trachtten de bomen om te trekken hadden geniepige doornen. Al gauw zat Bennie onder de schrammen. Tussen de bomen was er donkerheid alom; zwarte vlekken in de verte, grauwsluiers van leegte. Een tiental meters ver kon hij kijken, meer niet, zo dichtbegroeid met planten was alles. Bij voortdurend moest hij zich door de gigantische onuitputtelijke plantenmassa heen een weg banen. Alles stonk naar rotting. De lucht was zwaar, broeierig, moordend. Sjoppend gingen zijn voeten voort over een aarde van slijk. Alles was wrede weetheid, verschrikkelijke hellehitte, meedogenloze groenheid zonder einde...

Na verloop van tijd overviel hem het welbekende vreselijke verdrietsgevoel dat hem al zo vaak van binnenuit geterroriseerd had. Hoe erg dit altijd was kan niet beschreven worden. Het was het grote ongeluk van zijn leven dat hij zo vaak zo heftig verdrietig was zomaar van binnenuit. Zo ongelukkig, zo ongelukkig, zo ongelukkig. Zo ongelukkig voelde hij zich. Toen bedacht hij dat hij toch alleen was, niemand zag of hoorde hem, dus liet hij zich gaan in gehuil. Maar het wou niet erg. Hij had er de energie niet voor. Alles zat vast in het moeras van zich doodongelukkig voelen. Zijn huilen luchtte hem niet op. Het afgrijselijke verdrietgevoel bleef hem martelen. Waar kwam het toch vandaan. -Hoe kom ik ervan af-, dacht hij vaagjes voor zich heen. Hij kon niet meer voort, het ging gewoon niet meer, en hij keek om zich heen zoekend naar een plekje waar hij even kon zitten. Het liefst zou hij voorover liggen, met zijn gezicht in zijn handen begraven. Overal niets dan bomen, en doornige lianen; en de grond bezaaid met planten; en de slijkerige modderbodem onder zijn voeten nat en hobbelig. In de verste verte geen aangenaam grasbegroeid plateau'tje te zien. Alles om hem heen was op woeste wijze groen, smerig gewoon, gebaseerd op slijk. Wat was het heet. Een absoluut genadeloos land was dit. Wat voelde hij zich afschuwelijk rot. Was hij maar dood.

Toen zag hij het: een grafsteen. Hij ging erop zitten. Hij kreeg het heel warm, en trok al zijn kleren maar uit. Hij was toch alleen. Hij zat op de vervallen grafsteen. De ruwheid van de steen onder zijn billen was een markant gevoel. Hij zag vage letters in de steen gegraveerd. Met enige moeite ontcijferde hij de letters: *C'est fini*.

-Is dit een geestig land-, dacht hij.

"Ja", fluisterde het.

Er viel een wormachtig dingetje op zijn dij dat zich vasthield. Het was een bloedzuiger. Wat nu? Bennie keek er verbijsterd naar.

-Terug naar Denise-, dacht hij. Hij keek om zich heen. Uit welke richting was hij gekomen? Langs welke bomen? Hij had geen idee. Verdwaald en verdwaasd zat hij op de grafsteen, en een bloedzuiger viel op zijn rug. Daar werd zijn aandacht getrokken door een dof geluid. Het had iets fascinerends. Boe-ingkkk... boe-ingkkk... boe-ingkkk... Het ging in een traag tempo zonder ophouden door. Daar moest Bennie heen. Hij stond op en begaf zich op weg. Hij ging voort in de richting van het geluid, althans dat meende hij. Hij

hoopte het. Na verloop van tijd hield het geluid op. Het werd ineens donker en op dat moment tevens doodstil. De zon ging onder. Dit ging vrij snel in zijn werk. Al gauw was het overal pikdonker donker geworden. De zwartheid vormde een alom tegenwoordige bedreiging nu. Nergens een lantaarn om licht te brengen in de duisternis. Edisons werken was tot hier niet doorgedrongen. Het oerwoud om hem heen maakte nu zeer veel geluid. Krie-krie-krie-krie... Daar begon het verlokken gedoink weer: Boe-ingkkk... boe-ingkkk... boe-ingkkk... Die kant op! Met een knal liep Bennie tegen een boom! Zijn snuitje deed zo pijn dat hij ineens heel erg, heel erg triest begon te huilen. Hij ging zitten op iets zachts. Dat was een mierenest; grote felle rode mieren klommen in horden over hem heen. Overal voelde Bennie knijpende pijnsteken. Gillend begon hij als een gek de duisternis in te rennen, overal op zijn lichaam petsende om de monstertjes van zich af te slaan.

“Help me toch!”, riep hij.

“OK”, fluisterde het en de grond verdween. Bennie viel omlaag in een diepe smalle kuil. Hij viel op de bodem en zijn rug deed ontzettend pijn als gevolg van de knallende val. Kreunend, kreunend bleef hij liggen. God wat een pijn. Hij kon nauwelijks ademen, laat staan zich bewegen. Hij dacht: O God ik ga dood, ik ga hier dood. Wat was hij in paniek! Tenslotte begon, heel langzaam, de pijn af te nemen. Hij bevond zich in een zeer smalle zeer diepe kuil. Hij kon er niet uit. Hij viel in slaap.

{woord vervolgd}

○○○○○○ 19 ○○○○○○

Een van de mijn taken is, duidelijk maken dat de mens van nature niet Goed is. (Het lijkt erop dat het de grote levensopdracht voor de hele mensheid is, de weg naar het Goede te vinden?)

Ja - ik moet over het Kwaad vertellen. Dat moet omdat zoetsappige filosofietjes gemakkelijk bedacht zijn en gemakkelijk zijn om aan te houden, maar van nul en generlei waarde omdat zij geen weet van het Kwaad hebben, d.w.z. niet stand houden als het er op aan komt. En ik moet over het Kwaad vertellen omdat dit boek over de Waarheid gaat. En ik moet erover vertellen omdat het bestaan van het Kwaad in ons kneuterdijks wereldje massaal verdrongen wordt waardoor er opvattingen bij de mensen gangbaar zijn die kant noch wal raken (en verkeerde opvattingen leiden tot verkeerde daden). Ik moet erover vertellen omdat gemakkelijk geloven in een Goede God een vorm van kwaad in zichzelf is - het kwaad dat gelegen is in het niet willen zien van de Waarheid; de Waarheid is dat het Kwaad in de door God geschapen wereld walgelijk welig alom tiert. Ik moet erover schrijven omdat wie er niet voor gewaarschuwd is, maar al te gauw zélf kwade neigingen vertonen zal (starheid van denken, godsdienstfanatisme, statuslust, geloven in de juistheid van kastensystemen, nazisme, rassenhaat, allerlei vormen van egoïsme, onverschilligheid enzovoort⁵). Ik moet erover schrijven uit smartelijke eerbied voor de SLACHTOFFERS van het Kwaad - ik begrijp niet dat wij in kneuterdijksland zo gemakkelijk langsheen het uitzinnige lijden leven dat de wereld op zo ontzettend veel plaatsen in

⁵ En dan hebben we nog de OPPERVLAKKIGHEID; o, die vreselijke gemakkelijheid waarmee wij gewoon maar dom onze gang gaan gespeend van ook maar de geringste affiniteit met welke vorm van diepgang ook.

stinkend zwart gedompeld houdt; hoe erger de verschrikkingen waarvan we horen, hoe groter onze neiging is "er niet aan te willen denken" - en degenen die het slachtoffer van het Kwaad geworden zijn, daar denken we dan dus ook maar niet meer aan? - nou, ik vind dit een vorm van je medemens in de steek laten. Enfin, het lijkt erop dat het de grote levensopdracht voor de hele mensheid is, de weg naar het Goede te vinden. Maar dan is het nodig terdege te weten waar het is dat we ons op dit moment bevinden - alsmede ook waar het is dat we vandaan gekomen zijn; over het laatste gaat het nu volgende fragment.

Hieronder gaat het over de Waarheid; het gaat over natuurmensen, en hoe ze zijn. De mens is in zijn oorspronkelijke staat ongetwijfeld geweest conform het hieronder beschrevene. Geen woord van het nu volgende verslag is gelogen. Het gaat over de stam der Kukukuku's (een stam wonende in het toenmalige Australisch Nieuw-Guinea). Heb nou maar geen illusies over hoe de mens als diersoort is - DIT is hoe de mens van nature is⁶:

.....

Als tenslotte het bloed eruit spoot gilden de verzamelde mannen, vrouwen en kinderen van opwinding. Als de Kukukuku's een vijand gevangen hebben, nemen ze hem vastgebonden aan een boomstammetje mee. Ze breken zijn benen met stokslagen: dan kan hij niet meer ontsnappen. Hij wordt mooi versierd met schelpen en veren, en vastgebonden aan een boom; zo kijkt hij toe als zijn vijanden een grote kuil graven, dat is de kuil waarin hij straks geroosterd zal worden. De kinderen gaan met hem spelen. Ze doen van alles met hem, tenslotte stenigen ze hem. Omdat vlees schaars is, is het pure luxe telkens als je het geluk smaken kunt een vijand op te eten. Het vlees van de gedode wordt in stukjes gesneden en samen met groenten in de kuil, die als oven dienst doet, min of meer gaar gestoofd. Daarna volgt het grote smullen.

Overigens moeten we duidelijk en expliciet vermelden dat ze erg vrolijk zijn, en een kinderlijk en spontaan gevoel voor humor hebben. Het zijn bijzonder goedlachse mensen.

Inmiddels bekruipt mij hier en nu een schaamtegevoel omdat ik zo zonder enige terughoudendheid maar wat gegevens zit neer te pennen over deze mensen, alsof ik een beschrijving geef van de gedragingen van een kolonie pinguïns op de Zuidpool. Dat is arrogant van mij. Ik vraag er jullie, Kukukuku's, oprecht excuus voor (heus, ik spot niet). Weliswaar ga ik ermee door, omdat ik, door jullie te beschrijven, raak aan de wortels van ons mensdom en daarom moet dit alles nog maar weer eens onder de aandacht gebracht worden. En ik weet: WIJ HOLLANDERS, WIJ WESTERLINGEN, WIJ MENSEN, ZIJN **NIET** ANDERS DAN JULLIE!!!

Waarvan, gaarne, even akte.

Wat doen de Kukukuku's als ze ziek zijn? De medicijnman erbij halen. Die drijft de boze geest uit. Ik geef een voorbeeld. Vader en moeder zaten bij hun zieke jongen, ze hadden de medicijnman erbij gehaald, op wiens instructie de ouders op wat bladeren aan het kauwen waren. Toen ze genoeg gekauwd hadden spuwend ze de bladeren uit bovenop de jongen. Vervolgens gingen de medicijnman en de vader de jongen slaan met natte takken. Daarbij blies de moeder over haar zoon heen. En ze schudde de jongen door elkaar en ze trok hard aan zijn haren. En toen gebeurde het dat de medicijnman in heftige emotionele trance raakte; hij greep enige bladeren van de grond en verscheurde ze, voortgedreven door zijn emoties. Hij droeg de stukjes blad met stoterige gestes aan de vader van de jongen over, die ze stijf in zijn

⁶ De hier gegeven beschrijving is gebaseerd op de door ontdekkingsreiziger Jens Bjerre gedane ontdekkingen, vastgelegd in *De laatste kannibalen in Nieuw Guinea* / J. Bjerre / Scheltens & Giltay.

gesloten vuisten nam, om te voorkomen dat de geest die nu in de kapot gescheurde blaadjes opgesloten zat, kon ontsnappen; en vader rende naar de rivier en duwde de stukjes blad onder water. Zo is het gelukt de boze geest weg te krijgen – de stromende rivier heeft hem roemloos afgevoerd, en tien dagen later was de jongen genezen.

Volgens de religie van de Kukukuku's bepalen de geesten alles. De Kukukuku's geloven dat hun geest in de slaap hun lichaam verlaat en zo eens wat in de bossen rondzwerft. Zij geloven ook dat de geest van een gestorvene net zo lang blijft zweven boven zijn lijk totdat hij ervan overtuigd is dat alle in aanmerking komende aandacht aan zijn dood lichaam besteed is. Die aandacht krijgen dode kleine kinderen overigens niet. Na een paar dagen worden gestorven kinderen in een ravijn of in de bush bush gegooid. Tijdens een oorlog was een vrouw met een knots doodgeslagen. Haar schedel was kapot. Ze had vijf dochters. De dochters naaiden de hoofdhuid van het gespleten hoofd van hun moeder dicht. Ze gaven hun moeder voedsel in de mond voor als ze honger kreeg. Ze accepteerden de stank die hun moeder begon te verspreiden. Ze joegen de vliegen weg die over het gezicht van de dode kropen. Vijf dagen lang weeklaagden ze. Ook de echtgenoot, en de zussen van de dode vrouw, deden eraan mee. Zij allen hadden zich helemaal met modder ingesmeerd. Ze wierpen zich weeklagend, huilend, op de grond naast de overledene. Ze aten zand van verdriet. Ze rukten hun haar uit. Ze gingen tekeer met stenen om zich te verwonden tot ze rood zagen van het bloed. Vijf dagen gingen ze met het ritueel door. De vrouwen brachten zichzelf erger wonden toe dan de man. De vrouwen waren sowieso onvermoeibaarder in doorgaan met het uiten van leedbetuigingen. De dode stonk en stonk en stonk verschrikkelijk. Toen werd er een klein platform gebouwd; het lijk werd erop vastgebonden en eronder werd een vuurtje aangestoken. Een week lang brandde het vuur dag en nacht. Door de hitte kwamen er blaren op de huid van de dode vrouw. Daarom wreven de nabestaanden de huid in met zachtgeklopte bast. Ze zorgden er heel zorgvuldig voor dat er geen vocht dat uit de dode kwam op aarde druppelde want dat zou de geest van de overleden vrouw, die afgrijselijk stonk, aan de aarde binden. Door de hitte begon langzamerhand het lijk op te zwellen. Ze staken bamboestokjes in het lijk zodat de sappen konden ontsnappen. Die sappen werden opgevangen op stukken schors, omdat niets van de dode met de aarde in aanraking mocht komen.

Na een week was het niet langer nodig dat het vuur dag en nacht brandde. Het werd toen nog maar om de twee à drie dagen aangestoken. Na acht weken was het lichaam uitgerookt. Daarna werd de vrouw, stinkend en wel, bijgezet op een hoge bergtop. Ze werd op een boomstammen bank geplaatst naast degenen die haar waren voorgedaan. De hoofden van alle mummies stonden, overeind gehouden met behulp van pijlen, recht op zodat men uitkeek over het landschap. De mummies stonken allen heel vreselijk. Ze zaten onder het ongedierte: rupsen, mieren, van alles. Er kwamen ook vogels op hen af. Een eindje verderop bevonden zich in elkaar gezakte geraamtes.

.....

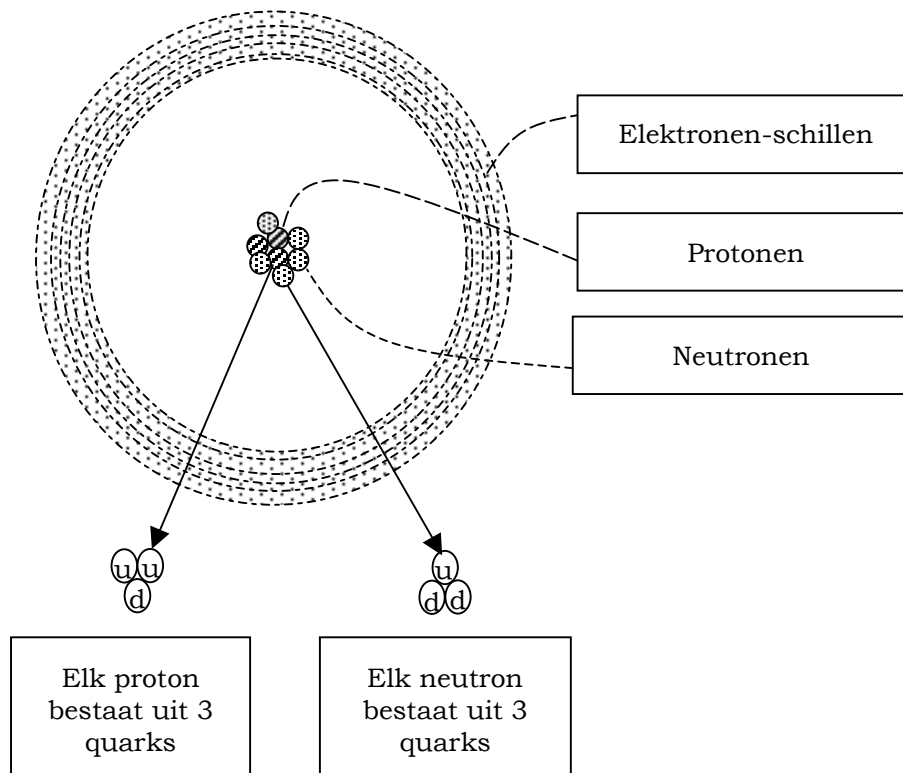
TOT SLOT TWEE SCHERVEN

Op de volgende bladzijde zijn twee scherven des boeks aangebracht, ten eerste een filosofische scherf en ten tweede een scherf die een impressie geeft, weliswaar een uiterst primaire en summiere impressie, van wat het boek in het kader van het wetenschappelijk vorsen te berde brengt.

Eisen te stellen aan een geloofwaardige religie van Liefde

- 1) Verklaard moet worden waarom de dieren en de mensen zo uitzinnig lijden moeten. Want dit komt verschrikkelijk liefdeloos over! En kom dan niet aanzetten met mystiek gelul ala: Dat is de erfzonde; of iets dergelijks. Geen mystiek maar *logica* eisen wel! Mystiek is bull shit. Mystiek is een zoethoudertje, morfine voor de armzaligen en de onnozelen, en voor de bangebroeken, en voor de slapjanussen.
- 2) Een logisch overtuigend antwoord moet gegeven worden op de vraag naar het Grote Doel van de schepping. Wat is de zin van de hele zooi? Hier moet een zinnig antwoord op gegeven worden, waar *liefde* uit spreekt.
- 3) De religie van Liefde moet leiden tot vrede en vreugde, niet tot oorlog en leed.
- 4) De religie van Liefde moet, als elke religie, niet strijdig zijn met de bevindingen van de wetenschap. De feiten zijn de feiten – er een geloof op nahouden dat met de feiten in strijd is, leidt tot een vorm van psychische gespletenheid. In dit verband kunnen alle godsdiensten opgevat worden als geaccepteerde gekten. (In hun hart weten de gelovigen wel dat ze onzin beweren, tenzij het hen aan educatie ontbreekt, dus gelovigen zijn mensen die net doen of ze gek zijn, wetende dat de vorm van zotheid die “vroomheid” genoemd wordt door het mensdom als een correcte vorm van idiotie gezien wordt, hihhi gek doen mág, mits het maar gaat onder het mom van de een of andere religie.)

Schets van het atoom (grootteverhoudingen van afmetingen zijn geenszins naar waarheid weergegeven)

UITRODUCTIE

Tot zover de gedane poging tot het geven van een adequate impressie van *De filosofie van Robert Pirsig en de kunst van het gewoon doorgaan*.

Overigens is van het perspectief dat alles anders maakt: het bestaan van een Mooi Meer, in alle velden en wegen nou geen gewag gemaakt. Maar tot de desbetreffende conclusie komen vraagt veel van van alles en nog wat; *De filosofie van Robert Pirsig en de kunst van het gewoon doorgaan* heeft er ruim 400 bladzijden voor nodig en met minder lukt het me niet. Excuus!

PS. Leuke en plezierige dingen doen is heel belangrijk; weg met het calvinisme!